

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O IZMJENI ZAKONA O RADU**

Banja Luka, decembar 2023. godine

**Prijedlog
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O IZMJENI ZAKONA O RADU**

Član 1.

U Zakonu o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 1/16, 66/18, 91/21 – Odluka Ustavnog suda Republike Srpske i 119/21) član 112. mijenja se i glasi:

„(1) Za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva žena ima pravo na naknadu plate u visini prosječne plate koju je ostvarila u toku posljednjih 18 mjeseci prije počinjanja porodiljskog odsustva.

(2) Ukoliko žena nije ostvarila platu za svih posljednjih 18 mjeseci, prilikom obračuna prosječne plate iz stava 1. ovog člana za svaki mjesec za koji nije ostvarila platu uzima se iznos najniže plate u Republici.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primjenjuju i na druga lica koja, u skladu sa ovim zakonom, imaju pravo na naknadu plate za vrijeme odsustvovanja sa posla zbog njege i staranja o djetetu.

(4) Naknada plate iz st. 1. i 2. ovog člana ostvaruje se na teret Javnog fonda za dječju zaštitu Republike Srpske.“

Član 2.

Ovaj zakon objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a stupa na snagu 1. januara 2024. godine.

Broj:
Datum:

**PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE**

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O RADU

(po hitnom postupku)

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjeni Zakona o radu (po hitnom postupku) sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje radne odnose, zaštitu na radu i zapošljavanje i članu 39. stav 5. Ustava Republike Srpske, prema kojem svako po osnovu rada ima pravo na zaradu, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

Prema članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, za donošenje zakona nadležna je Narodna skupština Republike Srpske.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA ZA IZRADU ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04-020-3179/23 od 1. decembra 2023. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 39. stav 5. Ustava Republike Srpske, prema kojem svako po osnovu rada ima pravo na zaradu i u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika uređuje i obezbjeđuje, između ostalog, i radne odnose.

Takođe, ustavni osnov sadržan je i u članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

Obrađivač Zakona je, u skladu sa članom 41. stav. 1. tačka 5. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), u obrazloženju Zakona naveo razlog za donošenje izmjene Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 01/16, 66/18, 91/21 – Odluka Ustavnog suda Republike Srpske i 119/21), obrazlažući da izmjena ovog zakona predstavlja jednu od mjera Vlade Republike Srpske koje doprinose racionalnom korištenju javnih sredstava.

Obrađivač Zakona je, u skladu sa članom 213. stav 4. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) i članom 41. stav 1. tačka 6) Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske obrazložio razloge za donošenje Zakona po hitnom postupku.

Budući da je predmetni zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o radu (po hitnom postupku) može uputiti dalje u proceduru.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-3177/23 od 1. decembra 2023. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredaba Prijedloga zakona o izmjeni Zakona o radu (po hitnom postupku), nije ustanovljeno da postoje obavezujući sekundarni izvori prava Evropske unije koji uređuju materiju dostavljenog prijedloga. Zbog toga u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „neprimjenjivo“.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Predloženi zakon je dio seta mjera koje Vlada Republike Srpske preduzima prilikom izrade Budžeta za narednu godinu s ciljem sprečavanja zloupotreba korišćenja sredstava Javnog fonda za dječiju zaštitu.

Predložena izmjena Zakona o radu dovešće do sprečavanja u Republici Srpskoj „vještačkog“ povećanja plata s ciljem neosnovanog povlačenja sredstava iz Javnog fonda za dječiju zaštitu na ime refundacije naknade plate za vrijeme trajanja porodiljskog odsustva.

Izmjene ovog zakona predstavljaju jednu od mjera Vlade Republike Srpske koje doprinose racionalnom korišćenju javnih sredstava.

V RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) data je mogućnost, izuzetno, za donošenje zakona po hitnom postupku u slučaju kada se zakonom uređuju pitanja i odnosi nastali usljed okolnosti koje nisu mogle da se predvide, a nedonošenje zakona po hitnom postupku bi moglo prouzrokovati štetne posljedice po život i zdravlje ljudi, bezbjednost Republike i rad organa i organizacija.

Predloženi Zakon o izmjeni Zakona o radu (po hitnom postupku) u Republici Srpskoj dovešće do sprečavanja zloupotreba prava na refundaciju i „vještačkog“ povećanja plata prije početka korišćenja prava na porodiljsko odsustvo za radnice koje nisu ostvarile platu za posljednjih 18 mjeseci, a to se svakako može cijiniti kao mjera koja je od opšteg interesa za Republiku Srpsku.

Budući da navedena mjera ima direktan uticaj na programiranje budžeta Republike Srpske, te da se budžet usvaja do kraja tekuće godine za narednu godinu, bilo je neophodno donijeti ovaj zakon prije pripreme budžeta, a to podrazumijeva njegovo donošenje po hitnom postupku.

VI OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. Prijedloga zakona o izmjeni Zakona o radu (po hitnom postupku) izvršena je izmjena u članu 112. Zakona koji se odnosi na način utvrđivanja visine naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva tako da je u stavu 1. period utvrđivanja prosječne plate sa 12 povećan na 18 mjeseci, a stavom 2. propisano je da ako žena nije ostvarila platu za svih posljednjih 18 mjeseci, prilikom obračuna prosječne plate iz stava 1. ovog člana za svaki mjesec za koji nije ostvarila platu uzima se iznos najniže plate u Republici. St. 3. i 4. propisano je da se odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno primjenjuju i na druga lica koja, u skladu sa ovim zakonom, imaju pravo na naknadu plate za vrijeme odsustvovanja sa posla zbog njege i staranja o djetetu i da se naknada plate iz st. 1. i 2. ovog člana ostvaruje na teret Javnog fonda za dječju zaštitu Republike Srpske. Ranije propisana obaveza usklađivanja naknada sa rastom prosječne plate je izvršeno zbog problema u praktičnoj primjeni te odredbe i zbog drugačijeg načina određivanja visine ove naknade.

Ovom izmjenom se sprečava zloupotreba prava na refundaciju i fiktivno povećanje plata prije početka korišćenja prava na porodiljsko odsustvo.

Članom 2. Prijedloga zakona propisano je da ovaj zakon stupa na snagu 1. januara 2024. godine.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Tačkom V Odluke o procjeni uticaja propisa („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 8/23), procjena uticaja propisa ne sprovodi se na propise koji se donose po hitnom postupku.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za primjenu ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske.

ZAKON O RADU

(Tekst predložene izmjene ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Član 112.

(1) Za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva žena ima pravo na naknadu plate u visini prosječne plate koju je ostvarila u toku posljednjih 18 mjeseci prije počinjanja porodiljskog odsustva.

(2) Ukoliko žena nije ostvarila platu za svih posljednjih 18 mjeseci, prilikom obračuna prosječne plate iz stava 1. ovog člana za svaki mjesec za koji nije ostvarila platu uzima se iznos najniže plate u Republici.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primjenjuju i na druga lica koja, u skladu sa ovim zakonom, imaju pravo na naknadu plate za vrijeme odsustvovanja sa posla zbog njege i staranja o djetetu.

(4) Naknada plate iz st. 1. i 2. ovog člana ostvaruje se na teret Javnog fonda za dječju zaštitu Republike Srpske.